

**Avgvstini Valerii, Veronensis Episcopi, De Rhetorica
Ecclesiastica Libri III. Perqvam Ervditi**

Valiero, Agostino

Coloniae, 1582

Quibus verbis excitari debeant famuli. Cap. XLI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69050](#)

tranda corruptores suorum filiorum, eos efficiat. Quamobrem obiurgandi sunt sàpè, nè huiusmodi homines alant, nè multitudine famulorum inutilium, quæ familias perturbet, delectentur, opes suas in alios vñus conferant, alant potius seruos Christi, pauperibus subueniat, sciant in multas calamitates incidisse, & perpetua infamia multas familias fuisse notatas, ob hanc vnam causam, quòd nulla in eis erat disciplina; paterfamilias turpiter iracundia, aut cupiditati seruiebat, & famuli dominabantur. hinc homicidia, hinc supra, hinc adulteria, hinc multas calamitates exortas esse commemorabit.

Quibus verbis excitari debeant famuli.

Cap. XLI.

VI hoc argumentum tractauerit, ad famulos orationem conuertens, explicabit pluribus ea verba B. Pauli: Serui, obedite per omnia dominis carnalibus, non ad oculum seruientes, quasi hominibus placentes, sed in simplicitate cordis timentes Deum: quodcunque facitis, ex animo operamini, sicut domino, & non hominibus, scientes, q à domino accipietis retributionem hereditatis. Quæ verba necessariò sunt sàpè explicanda, cùm plerique non seruant in domino, sed ad oculum, & vt placeant; quod maximè in aulis principū solet accidere: quo loco, sunt excitandi qui seruiunt, vt seruant in Domino, eatenùs pareant dominis suis, eatenùs quod iubet, cum lege Domini consentit, aut saltē diuinæ legi nō aduersatur. reprehendendi sunt huius seculi mores, quòd famuli, quòd familiares, vt placeant dominis, illis adulantur; malum

malum dicunt bonum, & bonum malum: quidquid dicunt & faciunt, id omne ad propria commoda referunt, vt in animos dominorū illabātur, indē ditentur, honores consequantur, & vt uno verbo dicam, indē dominantur; & cū maximē blandiri videantur, eos, quibus proprij commodi causa seruiunt, odio habent, eos clām vituperant, & in odium hominum adducunt. Hos sathanæ ministros, infideles seruos, aut potius domesticos inimicos, pestem vite ciuilis nominabit; duplices, inconstantes: & dicet, simulationem diū latere non posse; &, quod magis ad rem pertinet, sumpturum Dominum pœnas de ijs, qui iniusti et ingrati fuerint in eos, quibus in ipso seruire debuerunt, expectantes etiam ab ipso non tam in hoc seculo, quam in futuro, remunerationem.

Quo modo impellendi sint ruri habitantes.

Cap. XLII.

QVONIA M potissimum scribimus seminariorum clericis, quorum multi ruri habitabūt; dicamus de precipuis rusticorum hominum moribus, & qua ratione ad eos habendus sit sermo. Inuident plerunque, qui ruri habitant, in ciuitate degentibus: qua in re vtile erit, incommoda in vrbe degentium, inuidias, calumnias, molestiasq; , quæ in rerum urbanarum administrationibus sentiuntur, commemorare: voluptatem, quæ ex agricultura percipitur, eiusq; nobilitatem ante oculos ponere, quam, vt inquit D. Augustinus, Adam etiam in paradiſo exercuisse, nō labore seruili, sed honesta animi voluptate, credēdum est: agriculturā esse quendam librum, in quo Dei sapientiam & potentiam legere & contemplari